

Medgyessy Ferenc Gimnázium

Mozgóképfés médiaismeret

Házi dolgozat

A televízió hatása a középiskolás korosztályra

Készítette: XY

12.X

Témafelelős: Fekete József

2011

Bevezetés

A televízió korunk kedvelt unaloműző eszköze, ami szinte minden háztartásban megtalálható. Viszont mint mindennek, ennek is van jó és rossz oldala. Az utóbbihoz sorolhatjuk a fiatalokra még káros hatását. A még éretlen személyekre nagy befolyással lehet a személyiségtorzító hatása, agresszívvá teheti őket. Dolgozatomban e probléma után szeretnék kutatni.

Témaválasztás indoklása

Azért választottam ezt a dolgozatom témájának, mert ez korunk egyik nagy problémájával foglalkozik és fontosnak tartom, hogy kutatómunkát folytassak és tevékenységem során további információkat szerezzek. A társadalom számára ugyanis fontos, hogy a mai fiatalok később felelősségteljes, boldog felnőttként éljenek és a társadalom hasznos tagjává váljanak. Viszont nem minden esetben alakulhat így a sorsuk, sok tényező befolyásolhatja a szocializációt. A televízió sok esetben káros lehet a fejlődésben lévő személyiségre, eltorzíthatja azt.

Téma kifejtése

Egyre többet hallunk a média és leginkább a televízió értékrendünkre, mindennapjainkra gyakorolt hatásáról, manipuláló szerepéről. Egyesek szerint teljes mértékben hatást gyakorol ránk, megváltoztatja mindennapi életünket, sőt, kimossa az agyunkat, hipnotizál minket. Vannak, akik nem tulajdonítanak neki különösebb jelentőséget, mert hiszik, hogy ellen tudunk állni a média befolyásának és azt tartják igaznak, amit a médián kívüli környezetünk, a szülők, az iskola, a barátok és a könyvek tanítanak.

Tény, hogy a televíziót egy olyan új környezetnek kell tekintenünk, amely nagy szerepet játszik a szocializációban, éppúgy, mint a család vagy az iskola, hiszen a televízió nézéssel (Magyarországon naponta átlagosan 4 órát) semmiképp nem tekinthetjük hatását elhanyagolhatónak. Beférközött otthonainkba, mindennapjainkba, életünk részévé vált. Olyannyira, hogy egyesek el sem tudják már képzelni nélküle az életüket. A televízió azért különleges, mert amíg a rádió hanggal, az újság állóképpel dolgozik, addig a televízió hanggal és mozgóképpel, ezért minden hihetőbbnek és meggyőzőbbnek tűnik, hiszen szemünk előtt zajlik a „valóság” a képernyőn.

A legtöbb aggály a televízió hatásaival kapcsolatban a képernyőn látható erőszak kapcsán merül fel. A tévéadások kezdetekor viszonylag kevés erőszakos jelenet volt látható, de az ilyen jellegű adások gyakorisága egyre nőtt. Már a '60-as évek elején megduplázódott az erőszak bemutatásának gyakorisága a képernyőn. De nemcsak az erőszakos jelenetek gyakorisága nőtt, hanem az erőszak intenzitása is. Az erőszak a hősök leggyakrabban alkalmazott eszköze, hogy céljukat elérjék és ezt sokkal hatékonyabbnak tüntetik fel, mint a más, társadalmilag elfogadott módszereket. De nemcsak a felnőtt programok hemzsegnek az effajta jelenetektől, hanem a gyermekeknek készített műsorok is magas „erőszakszintet” mutatnak, ami azért veszélyes, mert a gyermekek szabadidejük nagy részét a képernyő előtt töltik.

Nem csodálkozhatunk hát azon, hogy a mai kamaszok egyre több erőszakosságot agresszivitást mutatnak környezetük iránt, hiszen így nőnek fel, ez a példa van előttük. A középiskolákban Magyarországon radikálisan nőtt a tanárverések száma és ez a probléma évtizedekkel ezelőtt még csak fel sem merült, tehát valami változott. Talán a szülők felelőssége is előhozható a témát illetően, talán ha jobban odafigyelnének, hogy a gyerekük milyen műsorokat néz, akkor nem lenne ilyen elkeserítő a helyzet, viszont itt meg kell említeni, hogy a média eszközei cseppet sem „fair” játszmát folytatnak a szülőkkel szemben. Az erőszak a reklámokban is ott van, a reklámok pedig mindenhol, így szinte lehetetlen maximálisan kiküszöbölni az agressziót. A középiskolások útja a gyermekkortól a felnőttkorig tehát nem zökkenőmentes.

Az erőszak bemutatásának kérdésével már 1951-ben foglalkoztak az Egyesült Államokban, nagyvárosok műsorait vizsgálva kimutatták, hogy a műsoridő 10%-át teszik ki az erőszakot bemutató filmek, s ezek alapján a tévézők megtanulják az agresszív viselkedési formát. A vizsgálatok nyomán széles körű kutatások indultak Európában, illetve Ausztráliában is, és az eredményeket összehasonlítva megállapították, hogy a televíziós erőszak hatására mindenütt nőtt az agresszivitás. Az egyik legjelentősebb kutatást e tárgykörben *Gerbner* és munkatársai végezték 1967 és 1979 között, elemezve a tévéműsorokat a bennük megjelenített erőszak mennyisége, típusa szerint, figyelembe véve a műsorok sugárzási idejét is. Megfigyelésük azt mutatta, hogy az erőszak a filmekben a leghangsúlyosabb helyen található, sokszor jutalmazott formában jelenik meg, s nemcsak a „rosszfiúk” jellemzője, hanem a „jófiúk” is használják céljuk eléréséhez az agresszív eszközöket, sokszor törvénysértő módon. Mennyiségi adatok alapján, az amerikai gyerekek napi átlagos három és fél órás tévénezését véve alapul, arra az eredményre jutottak, hogy tizenkét éves korukig a gyerekek 244 185

erőszakos tettet és 14 000 halottat látnak. Az agresszió hatásával kapcsolatban többféle elmélet született, *Feschbach* nevéhez kötődik a „katarzisélmélet”, mely szerint a televízióban látott erőszak hatására a befogadóban halmozódó agresszivitás csökkenhet, vagyis a látottakban „kiéli magát”. A későbbiekben ezt az elméletet cáfolták, az erőszak „pozitív” hatását a happy end váltotta ki, ha a film nem jól végződött, akkor nem csökkent a néző agresszivitása. *Feschbach* másik elmélete szerint a gyerekek viselkedésében akkor jelenik meg az agresszió, amikor megértik azt a kulturális normát, miszerint a fájdalomért fájdalom jár cserébe. Ennek első megnyilvánulását látják, amikor valamilyen tárgy fájdalmat okoz nekik, és a szülő megüti a fájdalmat okozó tárgyat, közben verbálisan is megerősíti: „ez a rossz ajtó bántott téged”. Elmélete ugyan spekulatív jellegű, de a családok szerepét mindenképpen hangsúlyozza, figyelmeztetve arra, hogy a kulturális hatások, a családi környezet mennyire befolyásolja az érzelmek alakulását. A kutatók többsége szerint, így *Bandura* és *Comstock* szerint is a televízióban látott erőszak növeli a befogadó agresszivitását, főként akkor, ha a látottak közelítenek a való élet történéseihez (vagyis nem rajzfilmet látnak), ha az agresszív képek többször ismétlődnek, ha a befogadót előzőleg frusztráció érte. Vizsgálatokat végeztek arra vonatkozóan is, hogy mennyire befolyásolhatja az agresszió mértékét az agresszív cselekmény képi megjelenítése. *Belson* 1978-ban végzett vizsgálatának eredményei azt mutatták, hogy a képi jellemzők közül a realiztikus ábrázolásmód, a spontaneitás, a következménynélküliség volt meghatározó a hatások elemzésekor.

Konklúzió

A reklámokkal és az egyes káros műsorokkal szembeni személyes előítéletemet beigazolódottnak tekintem, munkám során arra a következtetésre jutottam, hogy az ember jobban teszi, ha megválogatja azt, hogy mit néz, mire áldoz időt, mert sok dolog nem a fejlődését szolgálja, hanem épp ellene van. A közvetlen közelemben élő fiatalok figyelmét szeretném erre felhívni.

Felhasznált irodalom

- <http://www.ofi.hu/tudastar/televizio-hatasa>

2010.12.30. 14:38

- Faludi Barbara: A televízió hatása a gyermekekre, 2007